

ÁCS MARGIT

Történet egy elegáns kutyáról

Az autóbusz csuklója melletti kettős ülést választotta a kutyaarcú lány, ahol kissé nagyobb a tér, és egy korlát szegélyezi a forgó részt az ülés felől. Ez a kettős ülés háttal fordul a menetiránynak, furcsa, hogy a még teljesen üres kocsiban a lány ide telepedett a kutyájával. Az állat mellső lábait eligazgatja a védőkorlát mögött, hátsó lábait az ülés alá taszigálja, és elbarikádozza a fekvő testet a hátizsákjával. Na igen: a kutya szempontjából tényleg ez a legjobb hely a buszban. Kicsit lazít a pórázon. Hátradől, fejét oldalt fordítja, mozdulatlanul és közönyösen mered a semmibe, éppen úgy, ahogyan lábánál a kutya. Még legalább tíz perc van indulásig.

Nem szólt az állathoz, gondoskodó mozdulataiban nem volt gyengédség, nem pislantott körbe gazdi-büszkeséggel, hogy bezsebelje a tetszést. Nem az övé a kutya – gondoltam –, bár annak rendje és módja szerint hasonlítanak egymásra. Átlósan velük szemben, én is a csuklónál, de baloldalt, az első egyes ülésen ültem. Sokat ért, hogy nem nyomakodhatott mellém sem olcsó kókuszos testápolótól illatozó asszonyosság, sem dohányfüsttel elkeveredett sört kipárolgó, csatagosra izzadt kövérember. Ez az ülés úgyszólván körpanorámás, viszonylag levegős, mindenesetre nem kell közvetlenül belélegezni a más szájából kilehelt levegőt. Kimondottan e viszonylagos függetlenség és higiéné megszerzéséért villamosozom két megállónyit ide, a végállomásra, pedig a híd után is felszállhatnék, de ott már jó, ha ülőhelyet kap az ember. A sörszagot, sajnos, így sem úszom meg teljesen, jobb oldalt, szinte velem egy sorban ott szusszantgat a forrása. Beszélgethethetnékje van, de a busz egyelőre majdnem üres, a lánnyal meg velem hiába próbál kontaktust létesíteni.

A lány nem olyan, mint aki megképződik előttünk, amikor kimondjuk: lány. Semmi üde, puha, cicás nincs benne. Már nem is annyira fiatal. Inkább csak azért nevezem lánynak, mert teljesen ellentétes mindazzal, ami asszonyosnak számít. Vékony, inas, hegyes arcú, keserű. Hasonlít a vele utazó ír szetterre, kétségtelenül, hosszú az orra, közel ülő, sötét szeme van, de a kutya mérhetetlenül szebb, jelentékenyebb lény nála. A kutya ápolt, erős testű, arisztokratikus, a lány kopott, csúnya, soványsága egyszerűen csak soványság. Sokat lehet állatok között, mert valóban van a viselkedésében valami kutyaszerű. Tartása nyugodt, de

* Részlet a *Kontárok ideje* című, a Helikon Kiadónál az Ünnepi Könyvhétre megjelenő kötetből.

feszés. A fejét együtt mozdítja a szemével. Gyors, szakaszos mozdulat. Szemhéja félig leeresztve, mintha szundítana, de a szembogara éber. Ha a kutya moccan egyet a lábánál, megfeszül, de kivár, ahogy kivár az állat, míg kiderül a másik szándéka. Csak az ember reagál azonnal mindenre. Lehajol, vizsgálgat valamit a kutya körmén. Az mintha észre se venné. A lány se szól hozzá, meg se paskolja, felegyenesedik, zárkózottan újra az ablak felé fordítja keskeny arcát. A kutyák tudják így megszüntetni jelenlétüket valahol.

Kutyafarm – merül fel bennem. – Utazásból hazatérő tulajdonos, akinek most leszállítják a megőrzött ebet. Ilyesmi lehet a háttérben.

Nem rajongok a házi kedvencekért. Nem értem, hogyan lehetséges, hogy ugyanazok, akik mártírként viselték a szülői rabságot a gyereknevelés éveiben, s akik „Jaj, neee!” felkiáltással fogadják a hírt, hogy egy barát vagy rokon bejelentkezett estére, zokszó nélkül viszik pisiltetni a kutyát, és mondanak le a macskájuk miatt a nyaralásról. Legszívesebben odaszólnék a lakásukból néha egyszerre kicsődülő szomszédjaimnak, akiket lefelé vonszolnak a lépcsőn a felizgult ebek, hogy nem inkább egymással kéne sétálni menniük? Még egy sörre vagy fagyalatra is beülhetnének valahová, az nem lenne jobb nekik?

Jó üzlet lehet most kutya-menhelyet fenntartani.

Nyilván van nekik olyan berácsozott furgonjuk is, amivel szállítani szokták az állatokat, csak most talán elromlott. Esetleg karambolozott. Vagy kerékbilincset raktak rá, és ezt az ír szettert még ma muszáj hazajuttatni.

Mindenüknek kutyaszaga van, a furgonnak, a ruhájuknak, a hajuknak. A tenyésztés a házasságuk elején még hobbynak látszott, amivel hál' Istennek pénz is lehet keresni. Soha nem lett volna meg a Ladájuk, ha nem tenyésztenek kutyákat. Azaz ez a mondat helyesen úgy hangzik: soha nem lett volna meg Vilmos Ladája, ha Vilmos nem tenyészt kutyákat. Mert magának a lánynak semmi köze nem volt az egészhez. Akkor még dolga sem sok, bár az, ami mégis, annál terheesebb. Vilmos gyakran őt küldte el a nagyker raktárba húsért. Egy nagy, kerek bevásárlótáskával ment, negyven kilónál is többet kellett hazavinnie. Ezzel a negyven kilóval járműre szállni, aluljárón átkelni – hát, nem könnyű. És a szaga! Minden húsnak van szaga ilyen mennyiségben, de ennek nem egyszerűen hús szaga volt, ezt az árut már nem lehetett volna az üzletbe kiszállítani, sőt, többnyire visszáru volt, azért adták annyira olcsón, hogy jatt járt érte a raktárosnak. Az emberek a járműveken megbámulták, nyilván a szag miatt, és ő akkor még szégyellős volt, érzékeny, fiatal. Most bezzeg már nem tud szégyent érezni. Annyi keserves dolgot megélt, hogy az mindenre feljogosítja. Kinyalhatják, ha valami nem tetszik. Mindig a düh segített hazaráncigálni a kerek tászkát, a düh, hogy Vilmos ezt teszi vele, az ő apja még a szatyrot is kivette az anyja kezéből, pedig aztán elváltak, ez meg igavonó baromnak használja a feleségét. De végül mégis szinte kielégülten roskadt le otthon: majdnem boldoggá tette, hogy nyilvánvaló

oka és joga van szidni a mocsok gazembert. Aztán meglett a Lada, és kevesebbet kellett cipekednie.

Vilmos legfőbb ambíciója, hogy szuper hímnek tartsák, olyanak, mint amilyenek az akciófilmekben vannak. Alig süt ki tavasszal a nap, már ujjatlan pólóban vagy atlétatrikóban táncoltatja lazára engedett karizmait, és persze bakancsot visel ilyenkor is, a bakancs nyáron se kerül le a lábáról. A csuklóján széles bőrszíj, télen meg csupasz testre húzza a pulóvert. Szóval dögös srác. Tetszik a nőknek. Neki is tetszett, az az igazság. Pedig szájalmasan átlátszóak ezek a kis trükkök, voltaképpen inkább gyanakodni kéne az efféle fazonokra, vajon miért bizonygatják a nyilvánvalót, hogy farkuk van. Na és? De sajnos a hülye tyúkoknál bejön. Nála is bejött, azonban gondolni se mert rá, hogy megkaphatja ezt a jó srácot. A barátnője pasija volt Vilmos, ő csak harmadikként járt velük ide-oda. A barátnője épp olyan dögös volt nőben, amilyen Vilmos fiúban, kicsit olyanok voltak együtt, mintha nem lennének igaziak, s valami filmplakátról vagy CD-borítóról jöttek volna le. Látványnak mindenesetre volt bennük valami túl jó, máskülönben folyton marakodtak, minden apróság miatt egymásnak ugrottak, ezért is hurcolászták őt magukkal, hogy ne fulladjon minden péntek és szombat este abba a vitába, hogy hova menjenek, vagy abba, hogy a filmen az a manus, aki a szakadékba hajtott a kocsival, az apja volt-e a mexikói lánynak, vagy csak egy rokona. „Ez egy csódtömeg, ez soha nem viszi semmire” – mondta elég gyakran a barátnője Vilmosról, és végül külföldön vállalt munkát. Egy ideig még tartották a kapcsolatot, de hirtelen eltűnt. Azt hitték, lánykereskedők prédája lett, s valami egzotikus országban szex-rabszolgaként végezte, de Vilmos egy régi osztálytársa, aki már jóval a rendszerváltozás előtt kiment, és német újságokat olvas, az érettségi találkozáson elmondta Vilmosnak, hogy a csaj nagyon súlyosan megsérült, egy tartományi főember okozta a balesetet, ezért írtak róla az újságok. Maradandó a sérülése, beperelte az illetőt, és most a kártérítésből egy kis német faluban, mozgáskorlátozottak számára létesített otthonban él. „Álomkarrier” – vigyorodott el fél szájjal Vilmos, nem titkolva, hogy ő, a „csódtömeg” kárörömet érez a szépreményű hölgy koppanása miatt. De ezzel akaratlanul felfedte, amit viszont titkolt: hogy mély sebet ütött rajta annak idején ez az ügy.

Neki meg az a gondolata támadt, hogy nagyobb szerencse talán nem is érhetne volna a barátnőjét, mint hogy megszabadulhatott a siker démonától, amely egész életében hajszolta, igájába fogta, gyötörte. A belső kényszer, hogy jól kamatoztassa szépségét, hogy vigye valamire, hogy kihozza az életből, amit lehet, minden boldogságtól megfosztotta. Ő maga nem ismerte ezt a vad ambíciót, nem hallotta a szirénhangot, hiszen csúnya volt, vesztésnek született, csak a barátnője idegbajos görcsölését látta közlőrl, és nap mint nap elszörnyedt tőle, végül szinte örülni kezdett saját esélytelenségének. Most szegény fel lett mentve minden nagyot akarás alól, s talán örülni tud annak, ami megmaradt neki az életből. A könnyörtelen és sok-sok megaláztatással járó hajszából révbe ért, és ráadásul a létbiztonsá-

ga érdekében nem kellett alávetnie magát egy ilyen-olyan házasság erőszaktételeinek sem. Talán nem is olyan nagy ár mindezért egy megbénult végtag. Persze, tudta eközben, hogy épp így lehetséges a barátnőjét a magányosság és reménytelenség kínjai között elképzelnie, csakhogy először a nyugalom és a rendezettség érzete támadt fel benne, ki tudja, miért.

Amikor a barátnője elhagyta, Vilmosnak a szeme se rebbent. Azt a rövid kis nevetést eresztette meg akkor is, amit szűken mért válasza és célratörő kérdései után szokott kibocsátani. Ezek a kis mondatok, vagy inkább szólások, mint például: „Fárasztasz, öreg!”, „Át kell ezt még gondolni”, „Ha te mondd!”, „Ez csúcs!” – az égvilágon semmit se jelentettek, de az utánuk küldött kis nevetéstől az emberek zavarba jöttek. Jól ki volt ez találva, mint az atlétatrikó a bakancsal. Egyébként Vilmos még azzal is tisztában van, hogy ujjatlan trikóban hanyagul kell tartania magát, a duzmaszkodás konditerembe való, s még ott is röhejes, csak a lágyan domborodó izmok szexisek. Fene érti, honnan tud ilyesmit. Mindenkinek fölébe tudott kerekedni, pláne régebben, azon a majd száz évvel ezelőtt, gyenge minőségű téglából, sőt, esetenként vályogból épült, szoba-konyhás-verandás telepen, amit kertvárosnak, sőt, villanegyednek hívnak, amióta kétfelől is panel-monstrumok szegélyezik. Az egyik karéj a centrum felől, a másik már a főváros közigazgatási határán. Vilmos a százéves, salétromos falú „villából” osztotta az ést és adta el a kiskutyáit a környező hasonló, kiskertes családi házakba, aztán pedig a lakótelepek szórakozóhelyein megismert „ügyfeleknek” is. Akkor már egészen kommandósra vette a figurát, s Viliből Billyvé avanszált. Az az igazság, hogy ő ezen jókat mosolygott, idegesíteni csak később kezdte. Nem félt Vilmostól, merthogy keresztüllátott rajta. Mintha bármit is hatalmában tartana az ember azzal, hogy felismeri és megbocsátja! Jól átverte magát a saját nagy eszével. Ugyanis a „nem szép, de nagyon okos lány” szerepében tetszelgett akkoriban. Később, amikor a felesége lett, még jobban igyekezett Vilmos rámenősségét, készségét az emberek manipulálására jó színben látni. Neki is érdeke volt, hogy a párja üzletei bejöjjenek, hogy respektálják az ügyfelek, de ennél is többről volt szó: rettenetesen hinni akart ebben az emberben, ezért képes volt az erő és a hozzáértés jelének elkönyvelni Vilmos felülkerekedését másokon, akármilyen ócska fogással érte is el. Szolidáris volt a bunkóságaival is. Visszagondolva erre – elég kínos.

Amikor a kárörvendezésből kiderült sebzettsége, kicsit megszánta Vilmost, mert kezdetben még nagyon hullámoztak benne az érzelmek, és a felhabzó gyűlölet jól megfért a szerelem törmelékeivel. Hol ez, hol az töltötte el, akkor épp gyöngédség támadt fel benne, és viccelődéssel akarta kisegíteni Vilmost a kellemtelen emlékek közül. Ő nem tudott hízelegni, mindig ugratással kedveskedett Vilmosnak is, másnak is. „Hát nem egy álomkarrier, az tuti, ennél még az is jobb lett volna, ha feleségül megy hozzád.” Azt várta, hogy Vilmos erre olyasmit válaszol: „Na, szép kis összehasonlítás, miért, olyan rossz velem?!” Nagyjából erre a

reakcióra lehetett számítani. A férfi azonban szárazon és szokatlanul komolyan azt mondta: „Nem fenyegette az a veszély, hogy elveszem. Csak egyetlen szoba volt az övé az anyja panellakásában.” A rövid nevetés ezúttal elmaradt.

Hát igen. Ő csúnya, de egy háromszobás családi ház felét örökölte, elég nagy telekkel a ház mögött. Valamilyik unokatestvére volt a másik örökös, pénzt akart, a ház nem kellett neki, Vilmos elég hamar ki tudta fizetni. A kutya-üzlet akkoriban nagyon jól ment, kellett a tágasabb hely. Minden világos. Először észre se vette, hogy Vilmos cinikus mondata tulajdonképpen kivágta nála a biztosítékot. Nem volt újság, hogy határtalanul anyagi, s az sem, hogy hiányzik belőle a tapintat, zavartalanul megaláz bárkit bármikor, főleg őt. És valójában a lelke mélyén kezdettől ott sunyított a rosszézés, hogy a házért vette el őt Vilmos, de nem volt hajlandó szavakba foglalni, egyszerűen nem volt hajlandó tudni, amit tudott. Tehát tulajdonképpen semmi különös nem történt, amikor Vilmos nyersen kimondta az igazságot, abban a pillanatban ő maga is ezt hitte. De egyszer csak észrevette, hogy hisztériásan retteg a teherbeeséstől, pedig korábban vágyott gyerekekre. Nincs az a jó családból való hajadon, aki akkora pánikba esett volna a havibaj egy-két napos késésétől, mint ő. Minden lehető módon védekezett, ez állt élete középpontjában: csak gyerek ne! Egyszer egy magas lázzal járó influenza miatt kimaradt egy ciklusa – félőrülten vészelt át azokat a heteket. Rémálmok kínozták. Menekült volna a szeretkezések elől, de persze csak ritkán sikerült megfelelő ürügyet találni, és akár egy fájdalmas fogfúrást, amelyen túl kell esni, úgy túrta el Vilmos üzekedését az ő testével. Éppen a nőgyógyászati rendelőben ücsörgött, amikor ráébredt, hogy nem a gyerekszüléstől fél, miért is félne attól egy harminc felé járó, normális nő, attól fél, hogy Vilmostól hordjon ki gyereket. Valószínűleg azért állt össze benne az igazság, mert elnézegette a párokat, sok nő elkísérteti magát a férjével vagy a barátjával a nőgyógyászhoz, őt pedig általában kicsit megviseli mások idillje. A felismerés nem javított semmit az állapotán, a rettegés és a házastársi dugások gyötrelme nem múlt el.

Vilmostal a szex sohasem volt egészen felhőtlen boldogság, akkor sem, amikor még felajzottan vonzódott hozzá. Mindig ott kísértettek közöttük a kutyák, s ezáltal valami enyhe aberrációt érzett Vilmos kanosságában. Pedig ismeretségük elején őt is felizgatta, amikor Vilmos az első kutyája, egy rövidlábú, nagyfejű keverék dicsőséges gatzetteit mesélgette, kamaszos, komiszkodó büszkeséggel, mintha a saját férfiúi ügyességére vallana mindez. Később is szívesen előhozakodott ezekkel a sztorikkal, és persze figyelmen kívül hagyta, hogy e gatzetteknek mint tenyésztő ő sem örülne már. Ezt még kedvesnek lehetett találni, s ő is jókedvű évődéssel fogadta ölébe Vilmost, amikor magukra maradtak a sztorizás után. Aztán rájött, hogy Vilmos felcukkolva jön haza, amikor a kutyái pázrottak, s mihelyt lehet, rámászik, mindig hátulról. Őt ez lehervasztotta. Egy nő azt szereti, ha az ő teste, az ő illata kelt vágyat a férfiban, gumimenyasszonynak lenni élő testben nem a legjobb. Utálkozott ilyenkor Vilmostól, de volt, hogy az undor dü-

hődt gyönyörbe hajszolta, úgy kefélt, mintha verekedne – Vilmos meglehetősen díjazta ezeket az eseteket. Ő viszont elundorodott magától is, és nem könnyen talált vissza szokásos egyensúlyához. Ilyen dolgokról senki sem beszél, csak a pszichológusának, ha netán van neki, egyszer mégis kibukott belőle a dolog egy idősebb kolléganőjével való fecserészésben. Az asszony orvos-feleség, sokat tud a betegségekről, meg egyáltalán: nagyon ismeri az életet. „Ugyan már – mondta –, mit gondolsz, miért néznek az emberek pornó-filmeket? Nincs ebben semmi. Édes egy pofa vagy, kicsim, azt hittem, csak a mesékben vannak ilyen tiszta lelkű királykisasszonyok.” Ő mégis viszolygott, ha Vilmoson túlságosan megérezte a kutyákat, s aztán ez irtózássá erősödött, amikor félni kezdett a megfogástól.

Nem volt ez egyszerű. Vilmos ugyanis gyereket akart. Nem sürgetőzött, de távlati terveiben gyakran felmerült a poronty, aki majd ide vagy oda fog iskolába járni, Vilmos haverjánál fog lovagolni, és öröklí a kutyafarmot. Fiúval kalkulált, persze, egy ilyen macsó mi mást akarna, mint „kis tököst”, de e tekintetben igazi meglepetéssel szolgált. Egy szomszédjuk náluk várta, hogy felhívják a kórházból, ahol szült a felesége, a környéken kevés telefonos ház volt, a nyilvános állomás meg mindig rossz, megkérte Vilmost, hogy megadhassa a számukat, és hozott egy karton sört. Ő kintről hallotta, hogy arról beszélnek, vajon fiú lesz-e vagy lány, és a szomszéd azt mondta: minden férfi inkább srácot szeretne elsőre, Vilmos meg leintette: marhaság, neki mindegy, jó lenne egy kislány is. Hát bizony, ettől elég pocskékul kezdte érezni magát, rászakadt a bűntudat. Pedig ha a számtalan megaláztatást nézzük, amiben része volt, Vilmos gonoszságát, joga van védeni magát az elszakíthatatlan kötelék ellen, amit a közös gyerek jelentene. Csak hát mindenkinek joga van ahhoz, hogy gyereke legyen, Vilmosnak is. Ki dönthetné el, hogy melyikük joga az erősebb?

Akkor kellett volna elválni, kilépni az egészből. Még abban a házban laktak, amelyet ő örökölt, nem szorult volna bizonyításra, hogy legalább a fele őt illeti. Azért kaphatott volna egy rendes kis lakást. A jelenlegi helyzet nagyon hátrányos rá nézve. Az új tanya, amit Vilmos a régi ház árából vett, a vállalkozása telepelyeként lett bejegyezve. Ez már nem számít közös szerzeménynek. Ő hülye fejvel az eladáskor úgy írta alá a papírokat, hogy nem szabott feltételeket. Nem ért a jogi dolgokhoz, és nem volt, aki tanácsot adjon neki. Vilmost meg, úgy látszik, kiköcsöztették, hogy ne váltsa át bétére, maradjon egyéni vállalkozó, mert akkor nem kell őt bevenni tulajdonosként semmibe. Persze az is lehet, hogy nem szorult ügyvédi segítségre, neki magának volt ennyi esze, a konkra mindig ráveti magát. Amit egy válás során most kiválszhatna Vilmosból, már nem elég arra, hogy fedelet kerítsen a feje fölé, talán csak egy albérlet letétjét fizethetné ki belőle. De hát miből tartana fenn albérletet?

Kár, hogy a ház eladása éppen az ő megzavarodottsága idejére esett, mert akkor a szokottnál is mulyább volt. Végére is ki ő: egy kis szövetkezetnél dolgozott az érettségi óta, és annyit tud, amennyit a szakközépiskolában kettős könyvelés-

ból a fejébe vertek. Ez pedig nem sok. Hogy mennyire kevés, éppen az új viszonyok között derült ki. Szinte egyik napról a másikra bizonytalanná vált a szövetkezet fennmaradása, és ő rémülten mérte föl, hogy a munkaerőpiacon mint könyvelő szinte semmit sem ér. Nem versenyképes, márpedig a versenyképesség a legeslegfőbb követelmény lett minden tekintetben, versenyképes, piacképes – ezek most a bűvigék. Kiderült, hogy minimum egy számítógép-kezelői tanfolyamot el kéne végeznie, hogy elhelyezkedhessen a szakmájában. De hát nem is szereti a szakmáját, igazán nincs rajta különösebb szeretni való. Ha már újra iskola-padba ülne, inkább olyasmibe kéne belevágni, amihez kedve is van – ötlött fel benne. De hát mi lenne az? Elment az esze, hogy ilyesmin rágódik, amikor egyelőre semmi gond a szövetkezetnél az állásával? Nincs épp elég baja a házasságával? – így nyugtatgatta magát az elején, épp akkor, amikor még fordíthatott volna a sorsán, csak elhatározásra kellett volna jutnia. Utólag jól látszik: a válástól, illetve az elköltözéstől azért riadt vissza, mert megfélemlítette munkahelye kétséges jövője, s az új állásokhoz, a létbiztonsághoz szükséges lépéseket meg azért nem volt képes megtenni, mert depressziós volt a rossz házassága miatt. Így kerrek a világ. Igen, teljesen valószínűtlen, hogy abban a szétesett állapotában, amelyben ott ült a nőgyógyászati rendelőben, hirtelen nekiálljon ügyvédet keresni, albérletet, megszerezze mindehhez a pénzt, s közben beiratkozzon egy számítógép-kezelői tanfolyamra, s végezze továbbra is kenyérkereső munkáját a szövetkezetben. Talán még annak is örülhet, hogy épp ésszel tudott szembe nézni az igazsággal, amely ott rászakadt. Azzal, hogy mindennél jobban iszonyodik és retteg Vilmostól, a házasságának vége. Frissen, vidáman rögtön megszervezni egy új életet? Ez abszurd. Erre az az elgyötört, zavarodott nő, aki ő akkoriban volt, nem lett volna képes.

Mégis megpróbálta előhozni a válás ügyét. Mert ha Vilmos is akarta volna, akkor lehetséges lett volna véghezvinni. Kérlete, hogy váljanak el, nem illenek össze, mindketten boldogtalanok tulajdonképpen. Még arról is biztosította, hogy a házból nem kéne elmennie, nem akarja tönkretenni a vállalkozást, a kutyafarm működhet tovább, neki elég volna egy kicsi lakás akárhol, Vilmos azonban nem vette komolyan. „Tudom, mi bajod – mondta foghegyről –, utálod a kutyákat. De hát azokból élünk. És elég jól, ha nem tévedek. Te jó dolgokban már azt se tudod, mit beszélsz!” – és nyomatékosan lezárta az ügyet. Ő még nem adta föl, újra előhozta a legfőbb érvet, hogy egyikük sem boldog ebben a házasságban, de akkor Vilmos már ráördított, és elrohant hazulról. Nyakig merült az ingatlanügyekbe, már le is előlegezte a tanyát. Se nem látott, se nem hallott, annyira meg akarta szerezni. Ő ma sem tudja elképzelni, hogy bárhogyan is el lehetett volna téríteni a szándékától. Ha netán rámenősebben lép fel, akkor se lehetett volna megállítani ezt az embert. Persze, akkor még őbelőle is hiányzott valami ahhoz, hogy teljes erővel és könyörtelenül küzdjön meg Vilmostal. Meghátrált. Nemcsak a depressziójában kell keresni a magyarázatot, az is számít, hogy Vilmos neki végül is a

párja, és egy asszony valahogy nem tudja eléggé akarni a párja vesztét. Késsel leszúrni dührohamban, azt igen, de hogy mindent rádöntsön, amit egy évtized alatt létrehozott, azt nem. Meg hát mit tehet arról az a szerencsétlen férfi, hogy olyan, amilyen? Ő nem szereti ezért meg azért, de más ugyanazokért a tulajdonságokért szeretné. Más a kutyákat is szereti.

Igaz ez? Ilyen szívós a szeretet még egy rossz házasságban is? Van benne valami, hiszen tényleg csak meg akar tőle szabadulni most is, ártani nem akar Vilmosnak. Persze, a fene tudja, hogy a maradék szeretet diktálja-e vajon a nagyvonalúságot és a kíméletet, vagy a hiúság: én nem vagyok olyan rohadt, szívtelen, önző, mint te, én nem fosztalak ki, íme, én milyen jó vagyok. Igen, kár volna tagadni, az ő hiú gőgje is belejátszott abba, hogy nem borította fel erőszakosan Vilmos terveit, inkább letett a válásról, de semmit sem számítottak volna a megfontolások, a maradék szeretet, a belátás, ha nem fél annyira a munkanélküliségtől és az utcára kerüléstől. Akkor nem nyugodott volna bele Vilmos flegma válaszába, s fütyült volna rá, mennyi kárt okoz neki. Hiszen mihelyt jobban alakultak a kilátásai, tudatosan és módszeresen végezte a szükséges előkészületeket, hogy elhagyja Vilmost, akár válási papírok nélkül is.

Egyébként azok, akik szeretik a kutyákat, valószínűleg nem tudják elképzelni, milyen egy kutyamenhely. Még Vilmos se tudta. Sok kártérítést kifizetett, míg megtanulta. Alighanem most már ő sem rajong a kutyákért. A tanyán történt ez a változás, amelyért rögeszmésen küzdött, s aztán valahogy nem váltotta be a reményeit. Durva és cinikus volt mindig, de most már mindezek mellé fáradt is lett. Ő a tanyára költözés után élete legrosszabb időszakát élte meg. Halálosan kimerítették a korai kelések, onnan bejárni a szövetkezetbe, és csúcsforgalomban vissza, majd otthon a rengeteg tennivaló minden erejét elszívta. Az állásához mégis ragaszkodott, Vilmos hiába morgott minden áldott nap, hogy eléggé megterheli a kasszát egy alkalmazott fizetése is, pedig két állandó munkaerő kéne, és örültség, hogy ő azért a pár forintért utazgat az állítólagos munkahelyére. No persze, annyit is fizetnek, amennyi munka folyik ott, kávészünet, ebédszünet, cigarettaszünet, Vilmos nem kétli, hogy munka címén a városban flangálni jobb, mint robotolni a tanyán, de amíg a kölcsönt nem törlesztik, neki is itthon lenne a helye. Csak hát a munka nem smakkol a kishölgynek, viszont a pénz, az smakkol, naná. Ő ezt következetesen elengedte a füle mellett, de azért állandósult benne a stressz Vilmos elégedetlensége miatt. A rövidre szabott éjszakákat se tudta átaludni, vagyis kimerültsége a legveszélyesebb fázisba jutott. Álmatlanságnak nevezik, amikor valaki rosszul alszik, de bárcsak szó szerint az volna, álmatlanság. Ő sajnos álmodott, szinte állandóan, és nagyon intenzív álmokat. Némelyik olyan borzalmas volt, hogy sebhely maradt utána – hol is? A tudatában? De hát nem ott történnek meg az emberrel az álmok, a tudattalan agy, ami álmodik. Hát akkor ott maradtak sebhelyek. Valahol ott. Az még hagyján, amikor álmában arra ébredt, hogy túlesett a szülésen, és ezen csodálkozott, még gondolta is: „De hi-

szen mindig bevettem a pirulát!” ugyanakkor nem ijedt meg, sőt, szinte örülni kezdett, és kíváncsian maga alá nézett, és egy kutyaalom nyüzsgött a lepedőn a nyirkos hasa alatt, meztelen, vaksi, apró kutyák, akár az egerek vagy a férgek. Ez az álom is szörnyű, de még a szelídebbek közül való, el lehet mesélni. Az igazi rémálmaira visszagondolni sem merészel.

A hivatalból hazatérve sokat dolgozott a farmon is, de nem annyit, hogy ne lett volna nélkülözhető, ha az alkalmazott némi pluszpénzért túlórázik. Ezért tulajdonképpen érthetetlen volt, miért ragaszkodik Vilmos ehhez a házassághoz, amikor már anyagi érdek se fűzte hozzá. Mint nőt nem szerette, nem is sokra becsülte, mindig kellenetlenül mutatta be a barátainak. Mindenkinek a kóbor numeráival dicsekedett – sok a magányos női ügyfél –, a főztje aligha tartja fogva, a depressziós nők nem főznek jól. Egyszerűen megmagyarázhatatlan, miért nem enged el egy ilyen lepusztult feleséget. De akkor már nem törte a fejét rajta. Életének ezen a mélypontján elszállt belőle a düh. „Talán nem is gyűlölöm Vilmost, csak unom. Elfásultam” – mondta magában, azonban nem fásultság volt benne, hanem rideg közöny. A bántások nyomán a fájdalom nem szivárgott szét a tikkadt, fás lélek üregeiben, mint addig, hanem visszapattant róla, akár a yuppik kedvenc sportjában a falról a labda. Meg lehetett fogni és szemügyre venni: ez az, ami annyira bánt? Ettől a kis vacaktól szenvedek? Sokszor nézegette Vilmost is: nem alkoholistá, nem bűnöző, nem veri agyba-főbe, ha ezt tenné, bírósághoz fordulhatna, és egyszerűbb lenne megszabadulni tőle. Ez csak egy szerencsétlen érzelmi fogyatékos, kezelhetőné magát, ha tudná, hogy beteg.

És akkor bekövetkezett a fordulat: ráébredt, hogy hatalmas erő van ebben a közönyben, és ő élvezte a saját erejét.

A felbátorodásába belejátszott, hogy a szövetkezetben megtalálták a megoldást a fennmaradásra, két kft-re bomlott a kisüzem, más-más profillal, s órá mindkettőnél igényt tartottak. A pánik elült, kiderült, hogy a szövetkezet eltűnhet a földről anélkül is, hogy bárkinek haja szála görbülne. Annyi más dolog is megváltozott a világban, amitől kezdetben mindenki rettegett, s az élet pedig megy tovább. Neki ez tetszeni kezdett. Körülötte a kollégák azon rágódtak, miért X meg Y lesz a főnök, és röhej, hogy szellemi apportként viszik bele a kft-be azt a baromi nagy tudásukat, na hiszen, tőkeerős vállalkozásnak ígérkezik ez ilyen pompás apportokkal – ő is nevetett ezen, de nem háborgott a többiekkel, kellemes várakozás töltötte el, valami felszabadultságféle. És már nem azt látta képtelenségnek, hogy egy méregdrága albérleti szobában túrja az idők végezetéig a főbérllő cirkuszolását (Vilmosé helyett), hanem azt, hogy az élete a lakhatástól függjön. Végül is az ember élni jött a világra, nem lakni – szinte felvidult a gondolatól, szerette magát, hogy ilyeneket tud kigondolni.

Ebben az időben még a hormonjai is rendben voltak. Megnézett magának egy-egy pasit, s rájött, szó sincs arról, hogy ő fából volna. Voltak napok, amikor bármelyik épkezláb férfival szívesen kefélt volna egyet, de Vilmost ilyen napok

estéjén is, ha tehette, elutasította. Ezt persze elég szörnyűnek találta, hogy akár az ördöggel is, csak a saját férjével nem, és sajnálta magát emiatt, de sajnálta kisé Vilmost is, enyhe büntudattal. Az irodaépület ablakából egy iskolaudvarra lehetett látni, kiszúrt magának egy testnevelő tanárt, aki homlokpánttal vagy apró vászonkendővel szorította le hosszú haját, ezzel aztán egészen indiánná vált napégette bőrével – a vakációt talán tengernél töltötte. Puha futóléptekkel követte a játékot kosarazás vagy foci alkalmával, a nyakában lógó sípot sohasem használta, tapssal állította le a meccset, a bemelegítő gimnasztikát is laza, inkább csak jelzett mozdulatokkal vezényelte, kedves, nyugodt fiúnak látszott, sokatmondó jel volt, hogy a diákok is körülvették óra után, nem rohantak el öltözni. Gátlástalanul ábrándozott erről a fickóról egész ősszel, kész regényt élt meg vele a járműveken való hosszú utazásai alatt, s szinte kótyagosan ért haza. Néha olyan zavart érzett Vilmostal szemben, mintha valóságos randevúról jött volna. Egyszer, amikor egy idősebb, szemlátomást értelmiségi férfi a HÉV-en kikezdett vele, és ő szokás szerint „Foglalt vagyok” közléssel háritotta el az illetőt, rájött, hogy nem Vilmosra gondolt ekkor, hanem a képzeletbeli viszonyra a tornatanárral. Az értelmiségi pasas semmiképpen sem kellett volna neki a csapott, vékonycsontú vállalával, hájas kis pocakjával, és idegenkedése a nem férfias testtől hirtelen rávilágított, hogy a tornatanár voltaképpen csak Vilmos jobb kiadása. Mosolygott ezen, de a felismerés kicsit ki is józanította.

Csak napok választották el attól, hogy szedje a cuccát, beadja a válókeresetet. Betört egy korai hideg, befagytak a tócsák az udvaron. Ételt vitt a kutyáknak, épp kevesebben voltak, holtsezon, nyaralások után, karácsony és síturák előtt, de Vilmos aznap reggel hozott egy pitbullt, elvállalta a kiképzését, és ez az elkényeztetett szobavéreb valahogy kiszabadult a ketrecből, rejtély, hogyan történhetett. Őt még nem ismerte, de az sem számított volna, ha már ismeri, mert eléggé idegbajos állat volt, később kiderült, hogy Vilmosnak se sikerült sokat fegyelmezni rajta. Talán őt lépésnyire volt tőle, amikor észrevette a rámeredő szörnyeteget. A kutya nekirugaszkodott tigris-izmaival. Tudta, hogy megfordulnia semmiképpen sem szabad, tovább kell mennie, lépett is, de megcsúszott, elvágódott. Szerencsére a pitbull a szétrepülő húscsapatokra vetette magát és nem órá. Felállni nem tudott, azóta se derült ki, Vilmos hogyan került elő, mert kiáltásra sem emlékszik. De lehet, hogy estében sikoltott. Sajnos az ott parkoló utánfutó nyelére esett, több helyen eltört a medencecsontja, s valamiért a kulcs- és vállcsontja is – hogy azt miben üthette meg?

Százszor is megbánta, hogy félvállról vette barátnője szerencsétlenségének hírért. Nem tudta akkor, mit jelent mozgástól megfosztva és fájdalmak között élni. Honnan tudta volna, mindaddig tökéletesen rendelkezett a teste felett. Igazi fájdalmas betegsége se volt, a fogfájás rémes, de semmi más, csak fájdalom, köze sincs ahhoz az állapothoz, amikor hetek telnek el teljes kiszolgáltatottságban, s nemcsak a törött csontok fájnak, hanem a műtéti sebek is, s végül a fekvéstől az

egész test. Teljesen Vilmosra volt utalva, hogy bevigye a kórházba, hogy hazavigye a kórházból, hogy otthon etesse, kitámogassa a WC-re, segítsen lemosdani. Szerencsére ágytálazásra csak a kórházban volt szükség, otthon, akármilyen keserves volt, a járókerettel kivonszolta magát, belehalt volna, ha Vilmosnak még az is kijut. Bár hát Vilmos a kutyázás során sok gusztustalansághoz hozzászokott, ám az mégis más. Tulajdonképpen rendes volt ebben a betegápoló szerepben. Azt nem lehet mondani, hogy gyengéd is lett volna, de a beteg kutyákat sem ajnározta soha, csak rendesen tisztogatta őket, és odaadta nekik a gyógyszereket. Borzasztóan nyomasztotta, hogy épp akkor tesz a férfire ennyi külön terhet, amikor el akarja hagyni. Nehéz szívvel fogadta el a segítséget, de nem tehetett mást. Az anyja Nyíregyházára ment férjhez, nagyon körülményes lett volna őt összeszegecselt-összevarrt állapotban odaszállítani, az apja meg annyira tartott új élettársától, hogy komoly drámaként élte meg lánya születésnapjait is, amikor ki kellett alkudnia az asszonykától az ajándéokra valót. Természetesen ő boldogan lemondott volna az amúgy is használhatatlan ajándékokról, de az apja kényszeres természet, ragaszkodott a születésnap ceremóniához, holott csaknem belebetegedett. Az aztán végképpen elképzelhetetlen, hogy elő merete volna terjeszteni a lánya huzamos, és náluk történő ápolásának ötletét. Jobb volt az apját meg se kérdezni, mert vége-hossza nem lett volna a mentegetőzésnek. Kissé könnyebb lett a lelkiismerete, amikor felismerte, hogy Vilmos voltaképpen rutinszerűen jár el: ezúttal is ápolja a tanya egyik beteg jószágát, ahogy szokta, most történetesen a feleségét, még hálára sem tart igényt, hiszen csupán a birtokában lévő dolgok, azaz lények értékmegőrzésén fáradozik, és elég neki, ha jó ütemben gyógyulnak. Igyekezett is gyógyulni, de lassan ment. Az egyik helyen rosszul forrt össze a medencecsont, újabb és újabb műtétekre volt szükség. Ezeket a visszaeséseket saját ügyetlenségeként élte meg, röstellte magát a betegség elhúzódása miatt, s azzal próbált javítani a kínos helyzeten, hogy kérni nem kért Vilmostól semmit. Megette, megitta, amit adott, de nem voltak kívánságai. Pedig már unalmában is ráéhezett egy-egy finomságra, ám tudta, hogy ha efféle kívánságokkal állna elő, átlépné a határt, amely közte és Vilmos között eredendően megvan. Talán épp azért nem komiszkodott vele ágyhoz kötöttsége alatt, mert nem is adott rá az égvilágon semmi okot. Még a vécézést is visszatartotta addig, amíg Vilmos ráért kikísérni őt a fürdőszobába. Néha ezt rettentő keserves volt kívárni. Vilmos pedig valószínűleg észre se vette, hogy mennyire minimalizálja a betegágy körüli tenni-valókat. Ő viszont épp a tudatos visszafogottságban mérte fel, hogy teljességgel tehetetlen, mindenben rá van utalva a férfira, és elborzadt, hogy mi lenne vele, ha egyedül élne.

Mire lábra állt, nem volt hol dolgozzon. A szövetkezet átalakulása végbement, mindkét kft egy cégnek adta ki a könyvelést, ez volt ésszerű, sokkal drágább lett volna külön státuszt fenntartani arra a munkára. Lórúgás. Nesze neked, független, új élet! Munkanélküli segélyen? Hetente elzarándokolt a munkaközvetítőbe.

Milyen végzettsége van? Nyelvvizsga? Tud komputeren dolgozni? Hát így nehéz lesz, kedvesem. Inkább a hirdetéseket nézze, fiatal nőknek sokféle lehetőség van. – Vilmos életében először jószágos, megértő hangot használ. Sajnálkozik. Aztán mindig elmondja, hogy egy kutyafarmon senkinek sem kell unatkozni, a bevétel mellett eddig se volt szükségük az ő kis fizetésére, hagyja a francba az egészséget, majd egyszer, amikor nem is várja, adódik valami álláslehetőség. Vilmos tehát a jó férj szerepében domborít, pedig nyilván ő is tudja, hogy a házasságuknak vége, de erről konokul hallgat. Még dührohamaiban sem mond ki erről semmit. Csak a megszokott paneleket vagdossa a fejéhez, hogy jó dolgában nem tudja, mit csinál, soppingolni, azt igen, dolgozni nem, a pénz, az persze jól jön, hogy lehet valaki ennyire ügyetlen, direkt csinálja, mert utálja a kutyákat, csakhogy az az ő baja, itt nincs érzékenykedés, itt üzlet van. Soha még célzás sem arra, hogy ha nem tetszik, le is út, fel is út, vagy hogy kiteszi a szűrét, pedig néha majd szét-durran a dühtől, és ocsmányul káromkodik, leginkább olyan esetben, amikor ő valamelyik kényes kutya etetése körül követ el hibát. Furcsa, hogy ennyire vigyáz a nyelvére, nehogy ő rávághassa: „Jó, akkor pakolok.” Vajon Vilmos még mindig képesnek tartja őt arra, hogy elmenjen? És hosszú évek óta a megválaszolatlan kérdés: miért tart ettől ennyire? Mi az, amihez ragaszkodik?

Mostanában jócskán megszolgálja a kenyerét. Ezért aztán nincs módja munka után járni, tanfolyamok dolgában tájékozódni, hogy melyiket is volna érdemes elvégeznie. Ha megy valahova, meg kell beszélnie Vilmostal, mint valami főnökkel, tulajdonképpen el kell kéredzkednie. Rázárult a farm kapuja. Segéd munkás. Mi mást lehetne mondani, ha foglalkozásáról kérdeznék? Egy ilyen óriásian nagy fejnek, amilyen Vilmos, szorgos segéd munkása. Udvarosa. Személyzete. Vilmos elégedett lehet vele, jó munkaerő, megbízható, sokkal megbízhatóbb, mint bármelyik alkalmazott volt eddig. És így élnek majd kettesként, míg világ a világ.

Egy csak a turisták által használt feltételes megállónál sebtében, kapkodva leszáll. Két falu összeérő határánál van a megálló, az országúttól öt-hat kilométerre kezdődő hegyléc felé kanyarog innen egy szekérnyom, a falvak első házai is körülbelül ekkora távolságra vannak. Teljesen néptelen a vidék. Még az országútnál áll a kutyával, erősen fogja a pórázt – ostobaság, hiszen azt akarja, hogy a kutya vesszen el, tűnjön el egy bozótban, ne kerüljön többé elő. Miért ne lehetne ő mamlasz, kétkelkezes, hiszen Vilmos eddig is ezt olvasta a fejére, hát most valóban az lesz: elveszít egy értékes kutyát. Kurva nagy lesz a kártérítés. Nem lehet többé ilyen munkát rábízni. Majd másban is elég ügyetlen lesz, hogy semmire se lehessen használni. A saját hiúságának köszönheti, hogy kihasználta és megnyomorították. Ő akarta mindenáron bizonyítani Vilmosnak, hogy bár nem született szépnek és ügyesnek, az életben mindent meg tud csinálni, amit kell. Ezért volt fontos, hogy állása legyen, hogy megoldja a rábízott feladatokat, igen, két balkézrel is. Nemcsak fölöslegesen törte magát, hanem egyenesen hibázott

ezzel az eszement szorgalmassággal. Buta cseléd, naná, hogy nem becsülik semmire. Hát jó, akkor most a buta cseléd sajátosan fogja beadni felmondását.

A kutya tanácstalanul álldogál mellette, majd leül. A pórázt leveszi róla: „Menj innen!” Meg se moccan. Hoppá, a szájkosarat rajta felejtette. Hát persze, egy szobakutyának is van annyi esze, hogy szájkosárral nem megy világga. Ahogy lekerül róla, megelevenedik, egy lepkét próbál elkapni, de nem távolodik el, aztán ráun a lepkevadászatra, visszatelepszik a lába mellé, mintha ő is várná a következő autóbust. „Menjél!” – húz rá kicsit a pórázzal, és a lábszárával is megböki. A kutya feltápáskodik, és eléáll: néz rá várakozóan. Keres egy vaskosabb gallyat, messze hajítja. A kutya nekiered, beront a kukoricásba, zörgeti a leveleket, dolgavégezetlen jön vissza, a fadarab, úgy látszik, fennakadt valamin. A menetrend szerint negyven perc múlva jön a következő járat. Neki meg kell érkeznie az eredeti úti céljához, a kisvárosba, s ott kell bejelentenie a kutya eltűnését, hiszen egy zárt autóbusból nem veszhetne el. Tehát van negyven perce, hogy eltávolítsa. Futva elindul a hegyvonulat felé vezető szekérúton, a kutya kocog mellette. A hátizsák zötykölődik az oldalán, hamar kifullad, a törés óta a forgója is érzékeny. Menj! Eridj! – görcsösen mutogat a közeli erdő felé, taszigálja a kutyát. Hát nem érdekel az erdő? Micsoda szar kutya vagy. Vadászni fogsz, úgy élsz majd, ahogy egy állatnak kell, erős vagy, fiatal... Ne legyél hülye! Mért nem mész? – A kutya most már eltávolodik tőle vagy tíz méterre, a lökdösést nem kedveli, s most ott várakozik, nyugodtan, egész aktivitása annyi, hogy szaglássza maga körül a gyomokat. Dehogyan él meg már ez az erdőben! Bár lehet, hogy az éhség feltámasztja majd a vadászösztönét, s talán a tudást is, hogy hogyan kell elejteni a táplálékát. Elvileg képes lenne rá, hogy életben maradjon. Csak hát a vadászok kilövik a kóbor kutyákat, ezen nincs mit szépíteni. De addig is egy gyönyörű erdőben fog élni, vadászik néhányat, azt csinálja, amire született.

Sürget az idő, nem sokára jön a busz. Összekotor egy jó marék zúzalékkövet az útról, és dobálni kezdi a kutyát. A kutya riadtan tekeregve tér ki a kövek elől, de mégsem ered futásnak, csak tekereg. Micsoda egy gyáva féreg! Teljes erővel hajigálja a köveket, és torkaszakadtából üvöltözik. „Eridj! Eridj már! Legyél szabad, és dögölj meg!” Egy nagyobbacska kővel fején trafálta, a kutya felvonított, és végre elszaladt. Ő sietve megfordul, visszaindul a megállóhoz, szaporázza lépteit, de nem fut. Bár nem nézett vissza, érezte, hogy a kutya nincs mögötte. Egyelőre.

A busszal együtt befutott a kutya is. „Kösz, nem!” – szól föl a vezetőnek, s amikor zárul az ajtó, visszanyomja az egyik szárnyat, felugrik a lépcsőre, és beletalpal a kutya pofájába. A becsapódott ajtón beráncigálja a zsák kinn maradt részét. A vezető fékez, méltatlankodva nyomná újra a gombot, ő rászól: „Nehogy kinyisd, majd hazamegy!” A vezető fiatalember, ha idős lett volna, nem biztos, hogy hallgat az ő sedre szavára.

Jegyvétel után látja, hogy a busz végében minden fej hátrafelé fordul. Valaki odaszól neki: „Kislány, a kutyája fut az autóbusz után.” Majd elfárad – mondja, és egy kis mosolyt présel ki magából. Nem néz ki az ablakon.

Elégedett magával. Először teljesen lehetetlennek látszott, hogy megszabaduljon a kutyától, aztán mégis megoldotta valahogy. Ki hitte volna, hogy a szükség még bűnözői képességeket is kihoz belőle. Az ám, a bűnjelek. Még a kezében tartja a pórázt és a szájkosarat, gyorsan a hátizsákba gyömöszöli őket. Ezeket a városba érve majd el kell tüntetni, mert az előadandó történet szerint a kutya kitépte magát a kezéből, miközben haza akarta szállítani. „Lemaradt már, de még mindig jön. Jó, erős kutya! Derék állat, kész csoda, hogy mennyire ragaszkodik a gazdájához.” – Egy idős bányászforma ember mondta ezt – ezen a környéken sok bánya volt, a rendszerváltozás után zárták be őket. A jóember átharsogta a fél buszt, hátra kell mennie, nehogy szívtelennek tartsák, illetve hogy gyanút fogjanak. A kutya most nem látszik. Egy gépkocsioszlop torlódott fel mögöttük, annak takarásában lehet. Szar ügy. Elpusztít egy kutyát, mert rossz a házassága. Szar ügy.

Jelez, leszáll. Az útpadkáról már újra látható a kutya, nem vágta, de egyenesen és szépen üget az úttesten. Nincs is messze. Persze, azt már nem lehet meg nem törtéنتté tenni, amit tett. Csakis a kutyán múlt, hogy megvédte magát, él és virul. Ő ettől még halálra ítélte, igen, megölte ezt az állatot. Bűn. Ismerkedik a szóval. Életében először használja igazi értelme szerint.

A lány velem szemben állánál fogva felemeli az ír szetter fejét, és egy papír zsebkendővel törölgeti a csipát a szeméből. Bensőséges, bizalmas közelség, van benne valami megható. A zsebkendőt aztán kiejti az ablakon. Honnan a csudából veszem, hogy a kutya nem az övé? Kutyafarm? Vilmos? Honnan veszek ilyeneket? Lehet, hogy férje sincs, nemhogy Vilmos! Elképesztő, hogy mi minden jut az ember eszébe. Egyébként az a feltételes megálló két falu között a turistáknak – épp most következik. Vices lenne, ha a lány ott most leszállna. ...legyel szabad, és dögölj meg!... Ez azért egy érdekes mondat. Honnan került elő?

Az én arcomról milyen történetet olvasna le egy szemben ülő, ha úgy istenigazában megnézne? Ajjaj, mi fog még csak úgy előkerülni?

A velem szemközti ülésre kaptam a szemem. Egy korombeli házaspár ül ott, kissé magasabban a többiekénél, s ugyanúgy, mint a lány, háttal a menetiránynak. Az asszonnyal egy pillanatra találkozott a tekintetünk, és ő azonnal zavartan félrefordult. Tehát eddig engem nézett. De kit látott? Engem? Bennem a lányt? Vagy azt, ami belőle is csak úgy előkerült?

Kiveszem a táskából a rejtvényfüzetet, még csak az út felénél tartunk.